

Rapportage

Risico Inventarisatie en Evaluatie

Recreatieschap Twiske-Waterland
Noorderlaaik 1
1511 BX Oostzaan

Inventarisatiedatum : 18 juni 2018
Opgesteld door : Veiligheidspiramide
Auteur : Ing. R. Meester, Hogere Veiligheidskundige
Versie : Definitief
Datum : 9 oktober 2018

Zonder schriftelijke toestemming van de Veiligheidspiramide mag niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotokopie, microfilm, opslag in computerbestanden of anderszins, hetgeen ook van toepassing is op gehele of gedeeltelijke bewerking. Hoewel bij deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kunnen fouten en onvolledigheden niet geheel worden uitgesloten. De Veiligheidspiramide aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid, ook niet voor directe of indirecte schade, ontstaan door of verband houdende met toepassing van door de Veiligheidspiramide gepubliceerde uitgaven.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1 Organisatie.....	6
1.1 Aantallen.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.2 Ziekteverzuim	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.3 Ongevallen	8
2 Methode van onderzoek	10
3 Resultaten van de Risico Inventarisatie en Evaluatie	11
3.1 Samenvatting.....	11
3.1.1 Beleidsmatige risico's	11
3.1.2 Veiligheids- en Arborisico's.....	12
3.2 toelichting resultaten.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.3 Resultaten RI&E en opzet Plan van Aanpak.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.4 Resultaten RI&E en opzet Plan van Aanpak.....	13
4 Aanbevelingen.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.1 Van concept Plan van aanpak naar definitief Plan van aanpak.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.2 Preventief medisch onderzoek	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 1: Beschikbaar gestelde documenten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 2: Beoordeelde arbo-aspecten.	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 3: Risicobeoordeling Fine en Kinney	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Concept

Veiligheidspiramide

Bijlage 4: Beeldschermwerk	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 5: Van RI&E naar Bedrijfs hulpverlening	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 6: Psycho Sociale Arbeidsbelasting	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 7: Vrijwilligers in een organisatie	35
Bijlage 8: Thuiswerken	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 9: Geluid op de arbeidsplaats	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 10: Houtstof	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 11: Fysieke belasting beeldschermwerker	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 12: PBM-beleid	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Concept

Inleiding

Het doel van de RI&E is het in kaart brengen en kwantificeren van mogelijke risico's op de gebieden van veiligheid, gezondheid en welzijn. Aan de hand van deze resultaten wordt een Plan van Aanpak opgesteld met daarin de te nemen maatregelen. Zo vormt deze RI&E de belangrijkste basis voor het te voeren arbobeleid binnen uw organisatie.

De RI&E moet aan de volgende wettelijke eisen voldoen:

- De risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn dienen schriftelijk in kaart te worden gebracht;
- De RI&E mag globaal van opzet zijn, tenzij de aard van de risico's een gedetailleerde inventarisatie en evaluatie noodzakelijk maakt. Dit geldt zeker voor: beeldschermen, biologische agentia, gezondheidsbedreigende stoffen, asbest, geluid, fysieke belasting, straling, persoonlijke beschermingsmiddelen, grote gevaren in de procesindustrie en machines;
- Er moet apart aandacht besteed worden aan risico's van bijzondere groepen, zoals bijvoorbeeld jeugdigen, ouderen, gehandicapten, anderstaligen en vakantiewerkers;
- In de RI&E wordt aandacht besteed aan de toegang van werknemers tot een deskundige persoon of arbodienst;
- Op basis van geïnventariseerde risico's moeten beheersmaatregelen worden genomen (Plan van Aanpak).

Op verzoek van Recreatieschap Twiske-Waterland heeft de Veiligheidspiramide de Risico- Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) uitgevoerd. Het rapport is onder andere gebaseerd op de rondgangen in het beheerskantoor, de opslagloods en Twiske molen. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met verschillende medewerkers.

Recreatieschap Twiske-Waterland is één van de beheersgebieden van Recreatie Noord Holland (RNH). De RI&E is alleen uitgevoerd voor recreatiegebied Het Twiske.

De verkregen resultaten zijn vergeleken met wettelijke en gezondheidkundige normen. Het gaat hierbij om normen en richtlijnen die direct of indirect voortvloeien uit bepalingen uit de Arbowetgeving. Basis vormt de Arbowet en de onderliggende regelgeving. Voor de uitvoering van de RI&E is onder andere gebruik gemaakt van de vragenlijsten van de branche RI&E van De Hollandsche Molen.

Dit RI&E rapport bevat:

Veiligheidspiramide

- Een globale, maar volledige inventarisatie van de risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn.
- Een risicoweging: een toetsing aan gezondheidskundige en wettelijke normen en richtlijnen.
- Een advies per geconstateerd knelpunt om het risico te kunnen beheersen.
- Aanzet voor het opstellen van het Plan van aanpak.

De werkgever heeft de verantwoording de inhoud van het RI&E rapport bekend te maken bij zijn medewerkers. Tevens kan de Inspectie SZW vragen om de resultaten van de RI&E.

Het RI&E rapport dient aangevuld te worden met de volgende punten om volgens de Arbowet de beschikken over een volledige RI&E rapportage:

- Het Plan van aanpak dient volledig ingevuld te zijn in overleg met de medewerkers.
- De eventueel genoemde vervolgonderzoeken dienen uitgevoerd te zijn.
- De uitkomsten van deze vervolgonderzoeken dienen verwerkt te worden in het Plan van aanpak.

Elk jaar dient een evaluatie plaats te vinden, door de werkgever en werknemers samen, over de optimalisatie van de arbeidsomstandigheden. Hierbij kan het Plan van aanpak als leidraad dienen. Het Plan van aanpak dient jaarlijks te worden geëvalueerd en te worden aangepast. Bevindingen dienen schriftelijk vastgelegd te worden.

Concept

1 Organisatie

Naam bedrijf:	Recreatieschap Twiske-Waterland
Adres:	Noorderlaaik 1 1511 BX Oostzaan
Telefoonnummer:	075-684 4338
e-mailadres	info@twiske-waterland.nl DWals@recreatienoordholland.nl
Contactpersoon:	De heer D. Wals

Uitgevoerd door:	Veiligheidspiramide
Uitvoerder:	Ing. R. Meester
Adres:	Postbus 148 3850 AC Ermelo
Telefoonnummer:	06-54 92 38 50
E-mailadres:	r.meester@veiligheidspiramide.nl

Datum uitvoering:	18 juni 2018
Bezochte locaties:	Beheerskantoor, loods en opslagterrein, Twiskemolen
Datum concept rapportage:	19 juni 2018
Datum definitieve rapportage:	

Naam Directeur:	De heer J. Gilliam
Voorzitter OR:	Mevrouw F. van Loon
Activiteiten:	Het beheren en beheersen van Recreatiegebied Twiske-Waterland.

Veiligheidspiramide

Concept

1.1 Ongevallen

Binnen de organisatie is een incidentenbeleid aanwezig. Medewerkers melden ongevallen of incidenten centraal bij Recreatie Noord Holland. De procedure is te vinden in het handboek op het intranet. De afgelopen jaren hebben zich geen grote ongevallen voorgedaan. Binnen Recreatieschap Twiske-Waterland zijn geen onvallencijfers bekend.

Arbeidsongevallen

Naast de incidentenrapportage dienen tevens ongevallen geregistreerd te worden. Een arbeidsongeval is een gebeurtenis op het werk of in werktijd die onmiddellijk leidt tot schade aan de gezondheid. Dus bijvoorbeeld een snee in een vinger is al een ongeval dat geregistreerd dient te worden. Ernstige ongevallen dienen direct aan de Inspectie SZW gemeld te worden. Er is sprake van een ernstig ongeval als het slachtoffer opgenomen wordt in het ziekenhuis of als sprake is van blijvend letsel of als het slachtoffer is overleden aan de gevolgen.

Ongevallen kunnen op de volgende wijze gerubriceerd worden:

Soort incident	Omschrijving
Fatality (FAT)	Dodelijk ongeval/incident
Lost time injury (LTI)	Ongeval met verzuim
Medical treatment case (MTC)	Ongeval met betrokkenheid arts
Restricted work case (RWC)	Ongeval met vervangend werk
First aid accidents (FAC)	EHBO-incident

Ongevallen gaan vaak gepaard met lichamelijk letsel en/of materiele schade. In ieder geval geeft het een verstoring van het bedrijfsproces: verlies aan productie, schadeclaims, boetes, enz. Door ongevallen goed te analyseren kan hiervan worden geleerd en kunnen soortgelijke incidenten in de toekomst worden voorkomen. Een zelfde leereffect kan worden verkregen van bijna-ongevallen, incidenten en technische storingen.

Voor een goed ongevallenonderzoek is het van belang dat direct na het plaatsvinden van een ongeval zoveel mogelijk gegevens worden verzameld. Zonder voldoende en betrouwbare feiten heeft een eventueel vervolgonderzoek weinig waarde en kunnen geen goede conclusies getrokken worden.

Het ongevalsonderzoek is onderdeel van het management systeem en heeft grote raakvlakken met andere onderdelen, zoals het bedrijfsnoodplan. Door jaarlijks een ongevalanalyse uit te voeren, kunnen aanpassingen en/of verbeteringen worden ingevoerd die de veiligheid optimaliseren. Maar dit kan alleen als het ongevalsonderzoek voldoende informatie heeft opgeleverd.

Concept

2 Methode van onderzoek

Bij de uitvoering van de RI&E is onderzocht welke aspecten van de arbeidsomstandigheden in uw bedrijf niet voldoen aan de daarvoor geldende eisen. Het gaat hierbij om normen en richtlijnen die direct of indirect voortvloeien uit bepalingen uit de Arbowetgeving. Voor de uitvoering van de RI&E is gebruikt gemaakt van vragenlijsten die door de Veiligheidspiramide zijn ontwikkeld. Een overzicht van de arbo-items die daarin aan bod komen is opgenomen in bijlage 2.

Op beleidsniveau kan men onderscheiden:

- Wettelijke voorschriften uit de Arbowet.
- Noodzakelijke richtlijnen, deze ernstige knelpunten vragen noodzakelijke oplossingen en zijn afgeleid uit Europese normen, vermeld in het Arbobesluit.
- Wenselijke oplossingen, omdat het bijvoorbeeld hinder geeft.

Resultaten worden weergegeven als:

- B1: ernstige beleidstekortkoming.
- B2: minder ernstige beleidstekortkoming.
- B3: overwegen om aanpassingen te maken.

Op gebied van veiligheid kan men onderscheiden:

Veiligheid wordt weergegeven door middel van een risico-classificatie (R). Dit is de weging van enerzijds de kans dat er een effect optreedt (W), de mate van blootstelling (B) en het effect (E). Dit leidt tot drie risicoklassen (RK). De prioriteitsvolgorde komt tot stand door een combinatie van bovengenoemde factoren. Dit wordt de Relatieve ranking methode genoemd (zie bijlage 3).

Resultaten worden weergegeven als:

- RK 1: zeer ernstig risico dat onvoldoende en ondoelmatig wordt beheerst.
- RK 2: ernstig risico dat onvoldoende en ondoelmatig wordt beheerst.
- RK 3: risico dat onvoldoende en ondoelmatig wordt beheerst.
- RK 4: het risico wordt beheerst tot op een aanvaardbaar peil, maar kan eventueel toenemen in de toekomst. Het is mogelijk een risico, maar er is geen bewijs dat het kan leiden tot ziekte of letsel.

- RK 5: Het risico is onbeduidend en verwacht wordt dat het in de nabije toekomst niet zal toenemen.

3 Resultaten van de Risico Inventarisatie en Evaluatie

3.1 Samenvatting

3.1.1 Beleidsmatige risico's

De beoordeling van de beleidsmatige verbeterpunten is uitgevoerd op basis van de interviews/gesprekken en de rondgang bij Recreatieschap Twiske-Waterland.

Tijdens de uitvoering van de RI&E zijn 27 beleidsmatige knelpunten gesignaleerd. Te weten:

	Beheerskantoor + loods	Molen	Totaal
B1		19	
B2		0	
B3		0	
Totaal		19	

Een overzicht van de beleidsmatige knelpunten is te vinden in hoofdstuk 4.3. Resultaten. Daarbij wordt tevens een advies gegeven over de te nemen maatregelen.

3.1.2 Veiligheids- en Arborisico's

De beoordeling op het gebied van veiligheid en arbo is uitgevoerd op basis van bestaande kennis van de werkplekken en werkomstandigheden voortgekomen uit eerder uitgevoerde onderzoeken en/of de RI&E. Tevens is informatie verkregen via rondgangen binnen het bedrijf en via de interviews met verschillende medewerkers.

Tijdens de uitvoering van de RI&E zijn 44 veiligheids- en arbo-knelpunten gesignaleerd. Te weten:

	Beheerskantoor + loods	Molen	Totaal
Risicoklasse 1		0	
Risicoklasse 2		10	
Risicoklasse 3		16	
Risicoklasse 4		0	
Risicoklasse 5		0	
Totaal		26	

Een overzicht van de veiligheids- en arbo-knelpunten is te vinden in hoofdstuk 4.3. Resultaten. Daarbij wordt tevens een advies gegeven over de te nemen maatregelen.

3.2 Resultaten RI&E en opzet Plan van Aanpak

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de inventarisatie voor Twiskemolen van Recreatieschap Twiske-Waterland weergegeven.

Concept

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
1. Verplichtingen uit de Arbowet					

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
1.1a De arbowetgeving is in beginsel niet meer van toepassing voor vrijwilligers. Alleen met betrekking tot bijzondere gevaren en kwetsbare groepen blijven de voorschriften uit de wet gelden. De werkzaamheden op een molen, zoals werken op hoogte, vallen onder bijzondere gevaren. Daartoe is de regelgeving vanuit de arbowetgeving wel van toepassing in deze situaties. Binnen Recreatie Noord Holland is een arbobeleid opgesteld. Er wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de arbeidsomstandigheden. De RI&E is een aanvulling op dit arbobeleid.	B1	Het Plan van Aanpak (PvA) dat voortkomt uit de RI&E is een belangrijk onderdeel van het arbobeleid. Zorg dat medewerkers samen met de vrijwilliger van de molen (molenaar) aan de slag gaan met het PvA. Het PvA dient jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld te worden.	1	D. Wals	Oktober 2018
1.1b Recreatieschap Twiske-Waterland heeft een intentieverklaring inzake veiligheid, gezondheid en welzijn van de medewerkers opgesteld. Dit is onderdeel van het arbobeleid van Recreatie Noord Holland.	-	Geen opmerkingen.			
1.1c Recreatieschap Twiske-Waterland heeft een beleid psychosociale arbeidsbelasting (PSA-beleid) opgesteld. Tevens zijn er verschillende huis- en gedragsregels opgesteld. De molenaar is niet op de hoogte van dit (vrijwilligers) beleid van Recreatieschap Twiske-Waterland. Er is wel een molenaarsovereenkomst opgesteld met de molenaar.	B1	Breng de molenaar op de hoogte van het PSA beleid van Recreatieschap Twiske-Waterland. Zorg dat duidelijk is welke huisregels zijn opgesteld voor de vrijwilligers binnen Recreatie Noord-Holland/Recreatieschap Twiske-Waterland.	1	J.D. Paarlberg D. Wals	Juli 2019

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
1.2a Het verzuimbeleid van Recreatie Noord-Holland, geldt tevens voor de molenaar.	B1	Maak afspraken met de molenaar (vrijwilliger) over het verzuim: - Wanneer dient verzuim gemeld te worden en bij wie? - Wat te doen bij (langdurig) ziekte?; - Welke maatregelenoplossingen kunnen ingezet worden bij (langdurige) uitval?	3	D. Wals	December 2019
1.2b De molenaar wordt niet structureel een PMO aangeboden. Medewerkers kunnen wel een PMO aanvragen, maar dit dient op eigen initiatief te gebeuren. Ter informatie: Elke medewerker heeft recht om, op vrijwillige basis, deel te nemen aan het PMO. De werkgever dient een dergelijk onderzoek aan te bieden. Het gaat daarbij om een onderzoek naar de negatieve effecten van specifieke Arbo risico's voor werknemers. De volgende punten dienen daarin meegenomen te worden: - Beeldschermwerk; - Werkdruk en stress; - Geluid; - Fysieke belasting.	B1	Zorg ervoor dat molenaar op de hoogte is van het feit dat hij een PMO kan aanvragen. Zie verder 5.2 Preventief Medisch Onderzoek.	2	P&O afdeling D. Wals	Maart 2019

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
1.3a Voor iedere functie binnen Recreatieschap Twiske-Waterland is een functiebeschrijving aanwezig. De taken van de molenaar zijn omschreven de molenaarsovereenkomst.	-	Geen opmerkingen.	-		
1.4 Met de molenaar werden kwartaaloverleggen gehouden met Recreatieschap Twiske-Waterland. Door omstandigheden hebben deze overleggen het afgelopen jaar niet meer plaats gevonden.	B1	Voer de kwartaalgesprekken weer in en zorg voor een (beknopt) verslag. Laat het verslag eventueel door een derde persoon (welke niet deelneemt aan het gesprek) opstellen. Zorg dat in deze gesprekken tevens onderwerpen inzake arbeidsomstandigheden besproken worden. Maar denk ook aan praktische zaken, zoals: - Reparaties op de molen; - Bestrating rond de molen; - Bewerken van de Biotoop.	1	D. Wals	December 2019
1.5a Recreatie Noord Holland heeft een preventiemedewerker aangewezen. De preventiemedewerker is formeel aangesteld. De taken zijn opgenomen in de functieomschrijving.	B1	Geef in een huisreglement van de molen aan wie de preventiemedewerker is, hoe deze te bereiken is en voor welke punten de preventiemedewerker te bereiken is.	2	D. Wals	December 2019
1.5b Medewerkers worden in de mogelijkheid gesteld de bedrijfsarts, preventiemedewerker of vertrouwenspersoon (deskundige) te raadplegen.	-	Geen opmerkingen.			

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/ datum gereed

Concept

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
1.7b Er zijn geen werkinstructies opgesteld voor de verschillende werkzaamheden in en rond de molen.	B1/2	Zorg dat de verschillende werkzaamheden in de molen die vallen onder het beheer van de molen in kaart gebracht worden. Aan de hand van dit overzicht kan bepaald worden welke instructies/voorlichting, arbeidsmiddelen, pbm's en dergelijke nodig zijn. Aandachtspunten hierbij zijn, onder andere: - Het gebruik van valbeveiliging bij werkzaamheden boven 2,5 meter (voorbeeld klimmen in de wieken); - Bij welke windkracht mag nog in het gevluht gewerkt worden?; - Afzetten van gebieden waar vallende voorwerpen kunnen neerkomen; - Vergrendelen van het gevluht bij werkzaamheden; - Als de molen draait, dient de molenaar altijd in de buurt van de molen te zijn; - Ervoor zorgen dat de molen altijd op de wind staat.	2	M. Woudstra	Juli 2019

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
1.8a Regels inzake gedrag van medewerkers zijn niet op schrift gezet bij Recreatie Noord Holland. Binnen Recreatieschap Twiske-Waterland zijn hierover mondelinge afspraken gemaakt. Deze regels gelden tevens voor de molenaar, maar zijn niet bekend.	B1	Zorg dat gedragsregels worden opgesteld en worden opgenomen in een personeelshandboek op het intranet. Bij afwijkend gedrag kunnen medewerkers hierop worden aangesproken en kunnen verbeter afspraken worden gemaakt. Zorg ervoor dat de molenaar geïnformeerd wordt.	2	P&O afdeling J.D. Paarlberg	Juli 2019
1.8b Het Recreatieschap Twiske-Waterland is verantwoordelijk voor de molen en de eventuele bezoekers/derden op de molen. Hier zijn geen afspraken over gemaakt.	B1/2	Maak duidelijke/strikte afspraken in de vorm van instructies, denk daarbij onder andere aan: - Zijn derden welkom op de molen? En zo ja, welke derden zijn welkom onder welke omstandigheden; - Als derden aanwezig zijn, mag de molen wel of niet draaien?; - Welke voorlichting krijgen derden als zij de molen bezoeken? Neem deze afspraken op in het (huis)reglement van de Twiske molen.	2	D. Wals	Maart 2019

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
1.9 Ongevallen worden geregistreerd en geëvalueerd. Ongevallen worden doorgegeven aan de preventiemedewerker van Recreatie Noord Holland. Recreatieschap Twiske-Waterland ontvangt geen jaarlijkse evaluatie van de ongevallen. De afgelopen jaren hebben zich geen ongevallen voorgedaan op de molen. Kleine ongevallen worden niet gemeld. Ter informatie: Het registreren van (bijna-)ongevallen, incidenten en technisch storingen is belangrijk in bedrijfsprocessen. Je leert daardoor van gemaakte fouten en het geeft inzicht in de risico's. En soortgelijke incidenten kunnen in de toekomst voorkomen worden.	B1	Breng de molenaar op de hoogte van het ongevallen meldingssysteem. Zorg dat alle incidenten worden gemeld.			
/a Binnen Recreatieschap Twiske-Waterland is geen vrijwilligersbeleid opgesteld.	B1/3	Zorg voor een vrijwilligers beleid ook al wordt weinig gebruikt gemaakt van vrijwilligers. Ga na of er voor Recreatie Noord Holland reeds een vrijwilligers beleid is opgesteld. Zie voor meer informatie bijlage 7: vrijwilligers in een organisatie;	3	P&O afdeling J.D. Paarlberg	Mei 2019
2. Werk- en rusttijden					
2. Er zijn geen vaste werktijden afgesproken met de vrijwillig molenaar en Recreatieschap Twiske-Waterland. Contractueel is afgesproken dat de molen 8 uur per week zal draaien.	-	Geen opmerkingen.			

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
3. Bedrijfs hulpverlening					
3.1 Binnen Recreatieschap Twiske-Waterland is een bedrijfs hulpverlenings-organisatie aanwezig. de Twiske molen is niet opgenomen in het BHV-plan. Medewerkers kunnen blootgesteld worden aan de volgende risico's: - Brand en explosie; - Uitglijden, vallen van hoogte, stoten en struikelen; - Extreme weersomstandigheden (onweer, wind); - Elektrocutie. De benodigde kwaliteiten en de grootte van de BHV-organisatie wordt bepaald door de mate van zelfredzaamheid, de complexiteit van processen en gebouwen en het aantal aanwezige personen.	B1/3	Maak de molen onderdeel van het BHV-plan. Zorg voor de bedrijfs hulpverleningsorganisatie van de molen. - Zorg voor een beknopt ontruimingsplan; - Zorg voor overleg met de plaatselijke brandweer; - In geval van nood, kan de brandweer dan bijvoorbeeld de molen stoppen?	3	D. Wals	Juli 2019
3.2 De vrijwilliger op de molen heeft geen BHV-diploma. Zijn echtgenote, die tevens woonachtig is op de molen heeft wel een BHV-diploma.	3	Zorg dat de molenaar een BHV-diploma heeft.	3	D. Wals	December 2019
3.3a Op de locatie zijn voldoende blusmiddelen aanwezig. De blusmiddelen bevinden zich op strategische plaatsen op iedere verdieping en worden jaarlijks gekeurd en onderhouden. De blusmiddelen zijn niet bevestigd op vaste plaatsen aan de muur.	3	Zorg dat de blusmiddelen op vaste strategische plaatsen bevestigd worden.	3	M. Woudstra	Maart 2019

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
3.3b Binnen de molen zijn geen rookmelders aanwezig.	3	Zorg voor voldoende rookmelders, zodat een brand tijdig (zo snel mogelijk) kan worden opgemerkt. Ga bijvoorbeeld in overleg met de Hollandsche molen voor aanbevelingen op dit gebied.	3	M. Woudstra	Maart 2019
3.3c Op de molen zijn voldoende EHBO-middelen aanwezig. De EHBO-middelen bevinden zich op strategische plaatsen en worden jaarlijks aangevuld en/of vervangen. Dit wordt privé beheerd.	3	Zorg dat er vanuit Recreatieschap Twiske-Waterland voldoende EHBO-middelen aanwezig zijn. Zorg dat deze op een strategische, makkelijk te bereiken plaats worden opgehangen. Zorg voor jaarlijkse controle/aanvulling en een registratie hiervan.	3	M. Woudstra	Maart 2019
3.4a De molenaar en zijn echtgenote houden regelmatig een ontruimingsoefening. Dit is geen officiële oefening. Er wordt geen verslag van gemaakt.	3	Zorg dat jaarlijks een ontruimingsoefening gehouden wordt. Evalueer de oefening en maak een verslag. Neem bijvoorbeeld de oefening op in de werkinstructies.	3	M. Woudstra	Maart 2019
3.4b Er zijn geen alarmkaarten en ontruimingsplattegronden aanwezig.	B1	Zorg voor een ontruimingsplattegrond met een (beknopte) alarmkaart. Hang deze op, op een strategische plaats in de molen. Ga bijvoorbeeld in overleg met de Hollandsche molen voor aanbevelingen op dit gebied.	3	M. Woudstra	Maart 2019

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
3.4c Er zijn geen afspraken gemaakt over de communicatie bij calamiteiten. Tevens is geen verzamelplaats afgesproken.	B1/3	Zorg voor goede afspraken bij calamiteiten: - Op welke manier wordt er gecommuniceerd; - Wie dient waarover geïnformeerd te worden?; - Waar wordt (indien nodig) verzameld bij calamiteiten?	3	D. Wals	Maart 2019
3.5 Er zijn voldoende vluchtwegen in de molen. De eigenaar heeft tevens een touwladder aangeschaft om een extra vluchtweg vanaf de verdieping te creëren. De vluchtwegen zijn niet aangegeven middels pictogrammen en noodverlichting. De vluchtwegen worden vrijgehouden van obstakels.	3	Het is vooral van belang dat vluchtwegen praktisch bruikbaar zijn, dit betekent niet afgesloten en vrijgehouden van obstakels. Hoe meer mensen zich in de molen bevinden hoe belangrijker dit onderwerp is. Geef de vluchtwegen duidelijk aan, dit kan middels noodverlichting en pictogrammen.	3	M. Woudstra	Maart 2019
4. Inrichting arbeidsplaatsen					
4.1a De molen is in goede staat. Indien nodig wordt onderhoud gepleegd of reparaties verricht. De molen is het afgelopen jaar gerenoveerd na grote windschade in 2016.	-	Geen opmerkingen.			
4.1b De molen is voldoende opgeruimd. Alle onderdelen van de molen zijn goed bereikbaar. Looppaden worden vrij gehouden.	-	Geen opmerkingen.			

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
4.1c In de molen geldt een algeheel rookverbod. Dit is mondeling gecommuniceerd.	B1/2	Neem het rookverbod op in het huisreglement. Geef tevens het rookverbod aan bij betreding van de molengrond en de molen.			
4.2a De molenaar is niet langer dan 2 uur per dag werkzaam achter een beeldscherm inzake werkzaamheden voor de molen/recreatieschap Twiske-Waterland.	-	Geen opmerkingen.			
4.2b De assen, wielen, rondsels en spullen, die bereikbaar zijn als de molen in gebruik is, zijn zoveel als mogelijk afgeschermd. Ze zijn gesitueerd in een aparte ruimte en afgesloten met een toekerkwerk. Op deze toegangsdeuren/luiken wordt niet aangegeven dat de ruimte niet betreed mag worden als de molen draait.	2	Zorg voor (waarschuwings)instructies en pictogrammen welke aangeven wanneer ruimtes wel of niet betreed kunnen worden. Neem dit tevens op in de werkinstructies voor de werkzaamheden van de molenaar. Zorg dat toegangsdeuren die niet geopend mogen worden als de molen draait vergrendeld zijn. En hierdoor niet te makkelijk te openen zijn. Geef duidelijk aan welke ruimtes alleen door de molenaar of deskundige derden betreed mogen worden. Maak duidelijk onderscheid tussen werken en priveruimtes.	2	D. Wals	Maart 2019
4.2c De looppaden, luiken en vloeren zijn van voldoende dikte, vrij van obstakels en goed beloopbaar. Luiken worden na doorgang consequent gesloten door de molenaar.	B1/3	Neem deze punten op in het huisreglement van de molen.	3	D. Wals	Juli 2019

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
4.2d Een trap naar de molen toe, mist een leuning.	3	Zorg voor een leuning bij de trap.	3	M. Woudstra	Juli 2019
4.2e Het gehele terrein om de molen is afgezet met een hekwerk. Het hekwerk aan de voorzijde is wat gammel. Op de twee toegangspoorten staat niet aangegeven wat de regels zijn voor onbevoegden.	B1/2	- Vervang het hekwerk aan de voorzijde van de molen; - Zorg voor een toegangsbord met daarop onder andere: Eerst melden bij de molenaar, verboden voor onbevoegden, betreden op eigen risico, enz.	2	M. Woudstra	Maart 2019
4.2f De waterloopdekken zijn betrouwbaar en de luiken zijn goed afgesloten. Tevens zijn krooshekken aangebracht voor de vijzel. Zodat er geen risico is om in de vijzel terecht te komen.	-	Geen opmerkingen.			

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
4.2g Omdat de molen een bovenkruier is, draait de gehele kap mee als de wieken verplaatst worden. Om de kap te bereiken is een trap geplaatst. Deze draait mee met de kap en kan soms recht boven het luik komen te hangen, waardoor de molenaar tegelopen/stoten.	3	Zorg voor pictogrammen onder het luik met de waarschuwing dat de trap boven het luik kan hangen. Zorg dat de trap wordt afgedekt, zodat stoten tegen scherpe/harde randen van de trap wordt verzacht.			

Concept

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
6. Gevaarlijke stoffen					
6.1 Op de molen worden gevaarlijke stoffen gebruikt. Denk hierbij aan: - Schoonmaakmiddelen; - Oliën en ontvetters; - Wasbenzine; - Terpentine - Verf en lijm. De gevaarlijke stoffen zijn niet geïnventariseerd. De productinformatiebladen zijn niet aanwezig. De molenaar heeft geen voorlichting gehad over de stoffen waarmee hij werkt. De meeste gevaarlijke stoffen zijn opgeslagen in een aparte schuur op het terrein.	3	- Zorg dat er een duidelijke scheiding is in bedrijfsmatige producten en prive bezit; - Zorg voor een overzicht van alle bedrijfsmatige gevaarlijke stoffen op de locaties; - Vraag de productinformatiebladen op bij de fabrikant/leverancier; - Geef regelmatig voorlichting over de eigenschappen van de stoffen waarmee wordt gewerkt. Leg dit vast; - Houd toezicht op het werken met gevaarlijke stoffen.	3	M. Woudstra	Maart 2019
7. Fysieke belasting					
7.1 Medewerkers binnen de molen worden blootgesteld aan fysieke belasting. De volgende fysieke belasting komt onder andere voor: - Werken in ongunstige houdingen; - Werken op hoogte/klimmen in de wieken;	3	Zorg dat medewerkers regelmatig voorlichting krijgen over: - gebruik van hulpmiddelen; - de juiste houding; - de juiste instellingen van de werkplek; - de gevolgen van een onjuiste fysieke	3	P&O afdeling J.D. Paarlberg	December 2019

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
- Verschillende weerstypen; - Zwaar tillen. In het PMO dient aandacht besteed te worden aan de fysieke belasting. De medewerker heeft geen voorlichting gekregen over de fysieke belasting van zijn werkzaamheden.		belasting; - afwisseling van de werkzaamheden; - hoe voorkom ik klachten? Zorg dat de voorlichting wordt vastgelegd doormiddel van notulen en een presentielijst. Zorg er tevens voor dat alle medewerkers deelnemen aan een voorlichting en houd toezicht op het naleven van de gegeven instructies. Leg dit schriftelijk vast. Om te kunnen beoordelen of bepaalde tilsituaties risico's met zich meebrengen voor de veiligheid en gezondheid kan worden gebruik gemaakt van de NIOSH methode. Het maximale aantal kilo dat getild mag worden is 23 kg. De Inspectie SZW hanteert deze methode.			
8. Arbeidsmiddelen					

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
8.1 De arbeidsmiddelen/gereedschappen aanwezig in de molen en schuur zijn privébezit van de molenaar. Er is geen onderscheid gemaakt tussen werkzaamheden die worden verricht als molenaar en werkzaamheden die worden verricht als bewoner. Ter informatie: Alle machines die gebruikt worden dienen sinds 1 januari 1995 voorzien te zijn van een CE-markering. Als er geen CE-markering is dient de machine wel te voldoen aan de machine richtlijnen zodat medewerkers veilig en gezond kunnen werken. Derhalve dient de machine door adequaat onderhoud tijdens zijn gehele gebruiksduur goed onderhouden te worden in overeenstemming met de EG-richtlijnen. Dit dient uitgevoerd te worden door een deskundig persoon.	2	Voor de werkzaamheden die worden verricht in de functie van molenaar dienen vanuit Recreatieschap Twiske-Waterland arbeidsmiddelen aanwezig te zijn, die voorzien zijn van een CE-markering. Maak een inventarisatie van de benodigde arbeidsmiddelen. Maak onderscheid in machines die gebruikt worden voor privé en werk doeleinden. De bedrijfsmatige nodige arbeidsmiddelen dienen periodiek gekeurd en onderhouden te worden, zoals alle arbeidsmiddelen binnen Recreatieschap Twiske-Waterland.	2	M. Woudstra	Juli 2019
8.1c Alle elektrische installatie in de molen worden regelmatig/indien nodig onderhouden door een gecertificeerde instantie. Er vindt geen periodieke keuring plaats.	2	De elektrische installatie dient periodiek (eens per drie jaar) gekeurd en onderhouden te worden door een gecertificeerde instantie. Zorg voor een duidelijke en overzichtelijke groepenlijst bij de elektrische installatie.	2	Hoogheemraadschap D. Wals	Maart 2019

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
8.2a De totale molen is een arbeidsmiddel. De molen heeft in 2016 veel windschade geleden. Inmiddels is de molen geheel gerestaureerd en hiermee zijn grote delen vernieuwd. Omdat het hier gaat om een monumentaal bouwwerk, waarbij de meeste onderdelen in oorspronkelijke staat zijn gehouden, is geen CE markering aanwezig. Wel zijn zoveel als mogelijk aanpassingen gedaan om de risico's te beperken. De machine om de polder zonder wind te bemalen is van het waterschap. Deze machine wordt elk halfjaar onderhouden en gekeurd.	-	Geen opmerkingen.			
8.2b De losse ladders en trappen worden niet periodiek gekeurd. De ladders en trappen zijn privébezit. Ter informatie: Keur ladders en trappen volgens de NEN2484 en/of besluit draagbaar klimmateriaal. Het gaat hierbij om een visuele inspectie: - Aan de hand van een checklist algemene inspectie punten controleren; - Beschrijving van de algemene inspectiepunten per onderdeel; - Zorg voor een aantoonbare administratie en certificaten van het gekeurde arbeidsmiddel.	3	Als ladders en/of trappen nodig zijn bij de werkzaamheden die de molenaar uitvoert voor het beheer van de molen, dienen de ladders en/of trappen jaarlijks geïnspecteerd te worden.	2	M. Woudstra	Maart 2019

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
De keuring dient uitgevoerd te worden door een keurmeester die hiervoor is opgeleid. Alle middelen dienen te worden geïdentificeerd, gekeurd en geregistreerd.					
8.2c Voor onderhoud aan draaiend werk, wordt de molen stilgezet. Alleen het smeren van de assen/lagers in de kap, gebeurt als de	2	Het smeren van de assen in de kap is risicovol. Mede omdat de molen draait, maar ook gaat het hierbij om twee moeilijk te bereiken plaatsen: - Zorg voor een duidelijke werkinstructie; - Voor deze werkzaamheden (bij grote voorkeur) niet alleen uit; - Ga na of er een alternatieve methode is, zodat de werkzaamheden minder risicovol zijn.	2	D. Wals M. Woudstra	December 2018
8.2d Eens per 2 jaar wordt een onderhoudsinspectie uitgevoerd door het molenaarsadviesbureau. De punten die vanuit deze inspectie naar voren komen, worden opgepakt door de molenaar zelf of door een gespecialiseerde molenmaker. Hier is een registratie van aanwezig.	-	Geen opmerkingen.			
8.2e De molen wordt regelmatig nagelopen door de molenaar zelf. Hierbij wordt de molenaar veelal geassisteerd door zijn echtgenote. Voor deze visuele inspecties is geen structuur afgesproken en worden geen aantekeningen gemaakt.	B1/2	Zorg voor een structuur in de visuele inspecties: - Zorg voor een tijdsfrequentie (eens per maand); - Noteer welke punten worden nagelopen: vloeren, trappen, ladders, luiken, kettingwerk,			

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
		lieren, assen, kruirad, enz.; – Noteer welke punten aangepakt moeten worden.			
8.2f Er zijn voorzieningen aanwezig zodat de molen niet onbedoeld in werking gezet kan worden als er bijvoorbeeld werkzaamheden worden uitgevoerd. Er is een relais aanwezig in de vijzelkast zodat de vijzel niet mechanisch in werking gezet kan worden als de molenaar bezig is in de vijzelkast. Tevens is een pal aanwezig om het remsysteem tegen te houden.	-	Geen opmerkingen.			
9. Persoonlijke beschermingsmiddelen					

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/ datum gereed
9a Er is geen pbm beleid aanwezig voor de molen.	B1	Stel een pbm-beleid op voor de vrijwilligers van de molen. In een pbm-beleid komen de volgende zaken aan bod: - Inventariseer bij welke werkzaamheden welke pbm's nodig zijn. Werken naast draaiende delen, werken op hoogte, werken onder verschillende weersomstandigheden; - Beoordeel welke pbm's geschikt zijn; - Stel gebruiksregels voor de medewerkers op; - Laat medewerkers een ontvangstverklaring tekenen voor zowel de instructie als de pbm's. Dit tevens i.v.m. de gebruiksduur; - Stem het inkoopbeleid af op bovenstaande punten.			
9b Door de molenaar worden verschillende pbm's gebruikt. Hierbij valt te denken aan: beschermende kleding, valbeveiliging en veiligheidsschoenen. Ter informatie: Het is van belang dat de molenaar nauw om het lichaam sluitende kleding draagt, om de kans te verkleinen om met je kleding ergens tussen te komen. Om dezelfde reden dient lang haar vast te worden gedragen. Er wordt sterk	2	Zorg voor de juiste pbm's bij de juiste medewerkers. Zorg voor een registratie van de uitgifte van de pbm's. En zorg voor een vervangingsreglement. De werkgever is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van de nodige pbm's. Tevens zorgt de werkgever voor een goede voorlichting over het gebruik en onderhoud. De werkgever draagt de kosten voor de pbm's, maar de aanschaf gaat in overleg.			

Inventarisatie		Plan van Aanpak			
Knelpunt	Risico-Class.	Maatregel	Prioriteit	Verantwoordelijke	Uitvoerende/datum gereed
aangeraden veiligheidsschoenen met verstevigde neus te dragen.		Daarnaast is de werkgever verantwoordelijk voor het toezicht op het juiste gebruik en dragen van pbm's. Voor meer informatie zie bijlage 12: PBM-beleid.			

Concept

Bijlage 7: Vrijwilligers in een organisatie

In een organisatie waar vrijwilligers werkzaam zijn dient een goede balans gevonden te worden tussen de taken en verantwoordelijkheden van beroepskrachten en vrijwilligers. Als het aandeel vrijwilligers groot is in een organisatie is vrijwilligersmanagement nodig. Er dient duidelijk aangegeven te worden welke verwachtingen er zijn van de beroepskrachten en welke verwachtingen er zijn van de vrijwilligers.

Binnen welzijns- en zorgorganisaties worden steeds meer vrijwilligers actief. Een vrijwilliger is een persoon die niet beroepshalve en op vrijwillige basis werkzaamheden verricht voor een organisatie of instelling die niet is onderworpen aan de vennootschapsbelasting of voor een sportorganisatie, zonder dat hij daarvoor een reële arbeidsbeloning ontvangt.

Vrijwilligers hebben net als werknemers in loondienst recht op veilige en gezonde werkomstandigheden. Hoewel de Arbowet sinds 1 januari 2007 niet meer volledig van toepassing is op vrijwilligers, gelden nog steeds voorschriften als het werk ernstige risico's met zich meebrengt.

De Arbowet maakt geen onderscheid tussen werknemers in loondienst en vrijwilligers als er binnen een organisatie of bedrijf gewerkt wordt met biologische agentia of gevaarlijke stoffen zoals asbest, springstof, vluchtige stoffen of micro-organismen. In zo'n geval is een RI&E altijd verplicht. Als vrijwilligers te maken hebben met onderstaande risico's, zijn alleen de verplichtingen voor dit risico van toepassing:

- Werken op hoogte (boven de 2,5 meter);
- Werken met grote fysieke belasting;
- Werken met hoge geluidsbelasting;
- Werken met onveilige of niet deugdelijke arbeidsmiddelen;
- Werken met hijs- en hefwerktuigen;
- Werken op een bouwplaats;
- Werken met gevaarlijke stoffen;
- Werken onder extreme temperaturen.

Ook voor vrijwilligers die tot een kwetsbare groep (zoals jeugdigen en zwangeren) horen, blijven een aantal aanvullende voorschriften gelden.

Daarnaast blijven vrijwilligersorganisaties op basis van hun zorgplicht verantwoordelijk en aansprakelijk voor veilige en gezonde werkomstandigheden voor hun vrijwilligers. Zodra er sprake is van een gezagsverhouding is een werkgever volgens het Burgerlijk Wetboek aansprakelijk als hij toerekenbaar te kort schiet in zijn zorgverplichting. Er hoeft geen sprake te zijn van een arbeidsovereenkomst, ook vrijwilligers en stagiaires vallen hieronder.

Iedere vrijwilligersorganisatie wil natuurlijk ongelukken en aansprakelijkheidskwesties voorkomen. Zorg daarom voor een intern arbobeleid. Denk hierbij aan de volgende punten:

- Bespreek veilig vrijwilligerswerk in het bestuur;
- Kies een coördinator arbobeleid;
- Inventariseer samen met de betrokken vrijwilligers de mogelijke risico's en maatregelen;
- Maak een overzicht van de uitkomsten en stel prioriteiten;
- Stel met het bestuur vast welke risico's en welke maatregelen worden aangepakt;
- Verspreid de uitvoeringstaken onder de betrokken vrijwilligers;
- Zorg dat mensen hun afspraken nakomen;
- Leg de risico's en getroffen maatregelen vast op papier.